

Obranný manifest projektu *Strom důvěry*

(adresováno politické reprezentaci, odborné veřejnosti, občanům)

Tento projekt není politickým programem, reformou ani návrhem řešení.

Nevznikl proto, aby nahrazoval existující instituce, přebíral moc nebo rozhodoval jménem kohokoli jiného.

Vznikl jako **otevřená infrastruktura**, která umožňuje zviditelnit důvěru, neshodu, odpovědnost a změnu postojů v čase – bez centrální autority a bez nároku na pravdu.

Projekt nepředpokládá privilegované postavení žádného aktéra – ani státu, ani politických stran, ani ekonomických subjektů.

Veřejné instituce v něm mohou vystupovat **pouze jako jeden z hodnotitelů** (např. z hlediska zákonnosti, oficiálních dat či regulací), nikoli jako konečný arbitr.

Strom důvěry lze chápat jako diagnostický nástroj – krátký excitační impuls vložený do společenského systému. Ne proto, aby jej řídil, nahrazoval nebo reformoval, ale aby umožnil pozorovat jeho odezvu.

Zviditelňuje vztahy důvěry, neshody a odpovědnosti tak, jak se skutečně projevují v čase a kontextu. **Zviditelněním mechanismů moci a nástrojů autority umožňuje jejich evoluční proměnu** – nikoli jako cíl projektu, ale jako přirozený důsledek změny podmínek, v nichž se autorita, vliv a odpovědnost formují.

Tento rámeček:

nikoho neobchází,
nikoho neumlčuje,
nikoho nenahrazuje,
nerozhoduje,
neoptimalizuje,
nenavrhuje ideální stav.

Umožňuje však sledovat:

jak se mění postoje jednotlivců a skupin,
jaké optiky si lidé volí,
jak vzniká a zaniká autorita,
kde se hromadí důvěra bez odpovědnosti – a naopak.

Pokud by se některé formy zastupování v takovém prostředí ukázaly jako nadbytečné nebo nefunkční, byl by to **důsledek změny podmínek**, nikoli cíl projektu.

Chyby, rozpory a menšinové názory nejsou selháním systému, ale **přirozeným projevem otevřeného systému**.

Projekt neříká, **co si myslet**.

Neslibuje spravedlnost, konsenzus ani lepší svět.

Nabízí pouze možnost:

vidět různé pohledy vedle sebe,
zvolit si, komu a proč důvěřujete,
změnit názor bez ztráty identity,
odejít, vytvořit vlastní komunitu nebo vlastní pravidla.

Nechrání před problémy.

Pouze usnadňuje, že **probuzení z nich je možné**.

Vymezení odpovědnosti

Strom důvěry:

nenese odpovědnost za interpretaci dat,
nepřebírá rozhodovací pravomoci,
nechrání uživatele před omylem.

Je nástrojem ke **snižování nákladů na komplexnější porozumění realitě**, nikoli náhradou osobního úsudku.

Závěrečná poznámka

Projekt neusiluje o zastřešení, institucionální ochranu ani výsadní postavení.

Veškerá komunikace má probíhat otevřeně, dohledatelně a veřejně.

Strom důvěry **není autoritou**.

Je prostředím, ve kterém autorita vzniká – nebo zaniká – přirozeně.

